

ฉบับเยาวชน

พิมพ์แยกในงานมาปนกิจศพ

นางขัน พัทรกุล ณอญญา

ณวัดบ้านเจริญ

วันที่ ๐๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๘

ศูนย์วิทยบริการ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช๖๔๕

VTLS

ฉบับเยาวชน

พิมพ์แขกในงานสถาปัตยศพ

นางสาว นักรกุล ณอยุธยา

ผู้ดูแลน้ำ

วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๘

เลข	895. 91
เรียก	๙๑๕
หน้าสือ	2478 ๑. ๓
เลขทะเบียน	115279
วัน เดือน ปี	๖ ก.พ. ๒๕๔๕

ชุม ฉัตรกุล ณอยุธยา

ชาติ วันจันทร์ที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔
บรรณ วันเสาร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

คำปรารภ

ในงานนำเสนอ กิจกรรมราชา ม.ล. สนิท นัตรกุล
ข้าพเจ้าได้รับเชิญให้นำเสนอสำหรับแขกบ้าน ที่ร่วมกัน
สักเรื่องหนึ่ง เพื่อเป็นปฏิการตอบแทนในไมตรีที่
ม.ล. สนิท นัตรกุล กับ ข้าพเจ้าได้มีอยู่ต่อ กันมาช้านาน
แต่เวลาดำเนินงานดังนี้ ไม่มีโอกาสที่จะ^{จะ}
ทำเช่นนั้นได้ ข้าพเจ้าจึงแนะนำให้ม.ล. สนิท
นัตรกุล ไปขอเรื่องสำหรับพิมพ์จากหอสมุดแห่งชาติ
ก็ได้เรื่อง “ฉันท์เยาวชน” ซึ่งได้พิมพ์อยู่ในหนังสือ^{ใน}
เล่มนี้ ข้าพเจ้ายินดีอนุโมทนา เพราะการที่ ม.ล. สนิท
นัตรกุล ได้จัดพิมพ์เรื่องนั้น นอกจากเพิ่มจำนวน
หนังสือในภาษาไทยขึ้น อีกเรื่องหนึ่งแล้ว ยังได้มี
โอกาสสร้างความทักษะ บทเด็กเล่นบางบท ซึ่งเป็น^{เป็น}
สมบัติของไทยโดยแท้ๆ เพราะประเพณีบางอย่าง
ที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเชิงลึก ก้าวหน้าของโลก เรา
ควรถอนมองเราไว้ เพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งชาติ

ถ้าแทนที่จะได้ยินว่า “ผู้ตกแผลออก นกกระซอก
เข้ารัง” กลับไปได้ยินว่า

“Humpty Dumpty sat on the wall,
Humpty Dumpty had a bad fall.”

ดั้งเดิมเป็นต้น ก็จะเป็นที่เสียใจหาน้อยไม่

พระยาอ่อนนานราชน
บ้านถนนสุริวงศ์

วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๘

คำนำ

หม่อมหลวงสนิท ฉัตรกุล มาแจ้งความสำนงว่า
จะได้รับพิมพ์หนังสือสักเรื่องหนึ่ง สำหรับแจกเป็นที่ระฤกในงานม้าป่านกจศพ นางชม ฉัตรกุล ณ อุบุชยา
ผู้เป็นมารดา กรมศิลปากร และนำให้พิมพ์เรื่อง
“ฉันท์เยาวชน” ซึ่งมีตนฉบับเบื้องตัวเขียนรักษา^๔
ไว้ในหอสมุดแห่งชาติ ม.ล. สนิท ฉัตรกุล น
ความยินดีรับพิมพ์ตามแน่นำ

ในการพิมพ์หนังสือเรื่อง “ฉันท์เยาวชน”， น
กรมศิลปากรขอแสดงถึงเรื่อง บทกลอนกล่อมเด็ก,
ปลอบเด็กและบทเด็กเล่น ซึ่งต่อเนื่องมาถึงเรื่อง
ฉันท์เยาวชนเสียก่อน บทกลอนกล่อมเด็ก, ปลอบ
เด็กและบทเด็กเล่น ย่อมจะมีกันอยู่ เห็นจะทุกชาติ
ทุกภาษา เพราะมีธรรมชาติที่ไปในหมุนวนอยู่ทุกชาติ
เด็กๆ ยอมจะจำบทกลอนจะนิดนึงได้ไม่มากก็น้อยเทพบ
ทุกคน และบทกลอนบางบทก็เห็นจะเป็นของเก่าแก่
สืบต่อ กันมาทางปากช้านาน ทำไม่บทกลอนเหล่าน
จึงคงสืบต่อด้วยปากจากันได้สืบมา ไม่สาปสูญไป
กันจะเป็นด้วย โดยปกติของมนุษย์มักชอบพึงเรื่องราว

นิยายนิทาน ถ้าเรื่องนั้น ผู้ก็ขึ้นไว้บนทกตอนก็
พึง เพราะหู ชวนให้จำได้ง่าย แต่ก่อนที่จะรู้จักพึง
บกตอนเป็น ให้ได้เรื่องราว ก็จะต้องได้ยินได้พึง
บกตอนสำหรับเด็กมาก่อน ธรรมดาวน์ทกตอน ถึง
ว่าจะเป็นเรื่องอย่างที่เด็กร้องเล่นก็ดี ผู้ต้นคิดที่ผูก
ขึ้น ก็มักเอาความคิดความอ่านและขนบธรรมเนียม
ประเพณีหรือสิ่งของที่มีอยู่ในสมัยผู้แต่ง เข้าไปแทรก
อยู่ในบทกตอนที่แต่งขึ้น โดยที่ตนเองไม่รู้สึกหรือ
นุ่งหมายไว้ ว่าความคิดความอ่านเหล่านี้ จะเป็น^{เป็น}
ประโยชน์แก่การศึกษาในคนรุ่นหลัง เพราะบท
กตอนของเก่าที่เล่าหรือดัดแปลงได้สืบมา ถ้ายังไม่
ถูกแก้ไขความและคำในภาษาเดิม ย่อมจะเป็นดัง
หนึ่งแวนฉัยให้เห็นเรื่องราวในครั้งเก่าก่อนที่เรื่องอยู่
ได้ดี ยกตัวอย่าง เช่น เวลาพูดเด็กๆ จะเด่นชื่อน
หาหรือเล่นอะไร ต้องการให้คนหนึ่งรับเคราะห์เป็น
ผู้อยู่โดย ที่จะมีการล้อกันเป็นวง และคนหนึ่งจะ
ตัวเป็นหัวหน้าเอารอง เอาเมื่อชั่วโมงที่เด็กคนอ่อนที่
ลักษณะ ปากก์ร้องว่า “กะเกยเดียดกะกุงกะมุ่ไม่” ถ้า

มีเด็กมากด้วยกัน บางทกใช้ชื่อกันเป็นวง แบบนี้อ
ทั้งสองข้างลงกับพื้น เอาเมื่อชั่วโมงที่ร้อง “ชาชา” เป็น
ทำนองเดียวกัน ถ้าใครถูกใจด้วยคำสุดท้ายในบทก'
ออกไปจากรวง ทำเช่นนั้นเวียนไปหลายหน จน
เหลือคนสุดท้ายที่รับเคราะห์เป็นผู้อยู่โดย การเด่น
ของเด็กชนิดที่กล่าวว่า ปรากฏว่ามีอยู่ทุกชาติทุก
ภาษา บทที่ใช้ร้อง ก็เด่นเสียงอนพึงไม่ได้เรื่องใด
รวมเหมือนกัน นักประษฐ์ชาวตะวันตกที่ไฟใจใน
เรื่องชนิดนี้ ได้รับรวมบทที่เด็กชาติต่างๆ ใช้ร้อง
เด่นกัน และนำมาปรับเปลี่ยนพิจารณา คือทำการ
ค้นคว้าหาความรู้จักเห็นได้ว่า วิชาจัลกษณะ
คล้ายคลึงกับวัฒนาชาติบ้านเราเดือนอนารยชนยังคงใช้อยู่
สำหรับเดี่ยงหาตัวผู้ที่จะไปทำการอะไรอย่างหนึ่ง เป็น
ต้นว่า ออกไปสูรูปตามมือตัวต่อตัวกับศัตรู หรือต้อง^{ต้อง}
ออกไปฟ้าอันตราย หรือเป็นผู้ที่จะต้องรับเคราะห์ถูก
มนุษย์สูญเสียตน เพราะฉะนั้นจึงเห็นจะเป็นวัช
เดียวกับที่กล่าวมาข้างต้น ที่สืบมาแต่สมัยอดีต
บรรพ์ ซึ่งต่อมามนุษย์มีความเจริญดีขึ้น ได้เลิกใช้

เสี่ยແລ້ວ ຈະຄົງເຫຼືອເບີນເຄົາມາໃຫ້ເຫັນຮາງໆກີ່ບັນ
ກາຣເດັ່ນຂອງເຕັກເທົ່ານີ້ ເພຣະເຕັກໆ ກັບຊາດຕິນໍາ
ເສື່ອນທີ່ຍິ່ງໄມ່ເຈີ່ງ ກົມລັກໝະຕ່າງໆ ຄລ້າຍຄລິກັນ
ນໍາຈະເປັນດ້ວຍເຫຼຸຜລເຊັ່ນ ທ້າວປະເທສທ່ຽງເຮືອງ
ເຂາມກ່ຽວກ່ຽວມທກລອນຈຳພວກນໄວ້ ມົນທກລ່ອມ,
ນທປລອນແລະນທເດັ່ນຂອງເຕັກທີ່ມີອຸ່ນໃນກາຍາຂອງເຂາ
ເພຣະໄດ້ປະໂຍືນທີ່ຈະຮັກຍາຄຕີປະເພດຂອງເດີມ ທີ່
ເປັນສົມບົດຂອງຊາດໄວ້ ແລະອົກອຍ່າງໜຶ່ງກ່ຽວເປັນ
ໜັນສື່ອສໍາຮັນເຕັກອ່ານໄດ້ດ້ວຍ ເພຣະເຕັກໆ ມ່ຄວາມ
ຄົດນີກໂລດໂພນ ເຮືອງຂະນິດນຕລອດຈົນຍາຍນິຖານ
ຈົງເບັນທ່ອບອ້າຍສ້າຍຂອງເຕັກ ຜວນໃຫ້ເຕັກຂອບອ່ານ
ຂອບພັ້ງ ມາກກວ່າເຮືອງຂະນິດອັນ

ວ່າໃນສ່ວນນທກລ່ອມ, ນທປລອນແລະນທເດັ່ນຂອງ
ເຕັກໃນກາຍາໄທ ສມເດັ່ຈົກມພຣະຍາດໍາຮງຮາຫານຸກາພ
ໄດ້ທຽງດໍາວິວນຮມນທມອູ່ພຣ່າຫລາຍໃນກຣູງເທິພ
ພິມພື້ນເລີ່ມໜັນສື່ອຂອນເມົວພ.ສ. ២៥៦៣ ແລ້ວທຽງແຈກ
ຢ່າຍໜັນສື່ອນນີ້ ໄປຢັງເຈົ້າພັກງານອຳນວຍກາຣໂຮງຮົມ
ຕ່າງໆ ຕາມຫວັນເມືອງ ຂອໃຫ້ໜ່ວຍສື່ນຫານທກລອນອັນ

ໃຊ້ກັນຍື່ນຫວັນເມືອນນີ້ ແລ້ວ ຈັດສົ່ງມາໃຫ້ຫອສຸມດູ
ໃນເວລານຫອສຸມດູແໜ່ງຊາດ ມົນທກລອນຈຳພວກນ່ຽວ
ຮົມໄວ້ແລ້ວມາກວ່າ ១,០០០ ນທ ມີທຸກຫວັນມື່ອນພຸດ
ທັງບໍ່ກ່ຽວໃຫ້ແລະຜ່າຍເຫຼືອ ເປັນໜັນສື່ອທຳໄດ້ມັງ
ຄຣັກພິມພື້ນໄວ້ໄມ່ໄຫ້ສູນຍໍ ກີຈະໄດ້ປະໂຍືນໃນ
ທາງຄວາມຮູ້ໄນ້ອ້ອຍ ທັງຈະເປັນກາຣຮັກຍາສົມບົດຂອງ
ຊາດໄທໄວ້ໄວ້ໄດ້ອັກສ່ວນໜັ້ນ

ສ່ວນເຮືອງນັນທ່າຍວັນທິພິມພື້ນ ເປັນໜັນສື່ອທ່ານ
ເກີບເຂົາທກລອນທຳລ່າງໜ້າທຳນາຕິງເບັນແມ່ນທ ແລ້ວ
ຜູກເປັນກລອນຂໍາຍຄວາມອົກໄປ ຕອນຕົ້ນທິພິມພື້ນ
ແຕ່ງເປັນຈັນທໍ່ ສ່ວນໃນຕອນຕ່ອໄປໜຶ່ງຍິ່ງໄມ່ໄດ້ພິມພື້ນ
ແຕ່ງເປັນນທລະຄຣເຮືອງເຕັ້ງວັດລອດ ເປັນເຮືອງໝາດ
ໄຫດ່ ສໍານວນຄວາມແລະໄວຫານນັ້ນວ່າແຕ່ງດໍ ຜວນອ່ານ
ສົມຄວພິມພົກຍາໄວ້ ນໍາເສື່ຍດາຍອູ່ຫຸ່ນອ້ອຍທີ່ກາຣພິມພື້ນ
ທີ່ ບັງໄມ່ຈົນຂໍ້ຄວາມໃນຕອນຕົ້ນທີ່ແຕ່ງເປັນຈັນທໍ່ໄວ້
ເພຣະກະຊັ້ນງານເຕັ້ນທໍ່ ຈົນມື່ໂອກາສພິມພື້ນໄດ້ເພີ່ງ
ເທົ່ານ

ຜູ້ຈົ່ງແຕ່ງຈັນທ່າຍວັນທິພິມພື້ນ ປຣາກຊູໃນໂຄລົງນານ

แผนกว่า ชื่อ “โนรา” แต่งเมื่อจุลศักราช ๑๒๔๖ (พ.ศ. ๒๕๒๗) เป็นเวลาล่วงมา ๕๐ กว่าปีแล้ว ได้ความว่า นายโนราผู้นี้ เป็นทหารมหาดเด็ก มีศรีเปรษยัน เทียนชั้นจ้านายสิน แต่เรียกันเป็นสามัญว่า “เปโนรา” ซึ่งนักหนังสือรุ่นเก่ารู้จักกันโดยมาก เพราะเปโนราเป็นผู้ชอบแต่งหนังสือชนิดที่ขับขันโลดโผน มีปฏิภาณว่องไว และก็แต่งได้ชวนอ่านให้เกิดความบันเทิงขึ้นได้ นับว่าเป็นศิลปของกวีอันหนึ่ง ยกที่จะเป็นได้ทุกคน ได้มีผู้นำทกคลอนที่เปโนราแต่งไว้ได้บางบท นอกจากที่มีอยู่ในฉบับที่เยาวชนนั้น เช่น:-

“หมออเอี่ยงพึงสาร คำโนราณท่านกล่าวมา
เป็นหม้อไฟศึกษา เวชศาสตร์และทางลง”
(ตำราเวชศาสตร์ของเก่า)

ของเปโนราว่า

“หมออเอี่ยงพึงสาร คำโนราณท่านกล่าวมา
เป็นหม้อไฟศึกษา ขันข้างหนังเดลวังเงา”

และ

“อย่าเรียนกลองแขก ทำไว้ให้แตก
มันไม่เป็นผล เรื่องตามบ้าน
รำคาญหุคุณ เข้าว่าเขานั่น
ผู้คนนินทา” (ปฐมกกา)

ของเปโนราว่า

“จะเรียนกลองแขก อย่าตีให้แตก
จะจะเป็นผล เที่ยวต่ำตามบ้าน
ทำการมงคล ไม่มีใครบ่น
ผู้คนนินทา”

คราวหนึ่ง ตามที่หลวงภักดีอดิศัย (ปาน วิมุตติ)
เด่าให้ฟังว่า เปโนราตามเสด็จสมเด็จกรมพระยา
ธรรมราชนุภาพ จากกรุงเทพฯ ไปถึงท้ายเกาใหญ่
ได้ยินเสียงอะไรมหะวน ก็รับสั่งถ้า เปโนราว่า
แน่อะไรมีร้อง

เปโนรากรานทุกด้วยโกลงว่าดังนี้

“เสียงนุชเชื่อยแจ้ว จันใจ”
แต่พอกรานทุกดีเพียงเท่านั้น ก็ได้ยินเสียงบึงๆ ต่อ

ท้าย จึงรู้ได้ว่าเป็นเสียงสุนข Holden เป็นมากีเดย์
แต่งต่อให้จบเป็นโคลงบทหนัง ดังนี้

๑ เสียงนุชเจ้อยเจ้า	จับใจ
เอ็ง ผิดพลาดไป	เห่าด้วย
ไอย กัดฟี่ยาไย	หยอกเล่น หรือแม่
เอ็ง ผิดมุขย์มวย	แน่เดิ่นนางหมาย

ขออนุโมทนาบุญราศีทักษิณานุปทาน ชั่ง
หม่อมหลวงสนิท พัตรกุล ได้บำเพ็ญเป็นเกตัญญู
กตเวทิตารม จงนำอนุญผลให้สัมฤทธิ์แก่ผู้มี شأن
ตามวิถีนิยม เทอญ.

กรมศิลปากร

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๘

ฉบับเยาวชน

๑ เดือนเบ็ดสินເວັດຂຶ້ນ พฤหัส ນະ	ປົງອກນົກຫຼັດ	ເຊັ່ນໃຫ້
ຊຸດສັກຮາຊຮ້າ	ພັນເໜຍ ສອນນາ	ແຕ່ງສຽບຍືນສອນ
ກັບສິນຫຼັກໄຫ້		
๑ ໂຄງຄານກາພູ້ເກີຍວເກີຍວ ປະກັນກັນ	ອົກຈະກລ່າວເບື່ອນັນທີ	ສິນໄວ້
ເດີມພະພິ່ນຸກຮົມ	ກລ່າວສົ່ງ ສອນນາ	
ທາຮກຍົກຍັກໄຫ້	ຂອບເຕັ້ນຕາມຄະນອງ	
๑ ໂມຮານາມະແສຣງ	ເສກສර	
ຮວມປະດີມູ້ກຳຂັນ	ສິນໄວ້	
ນານຈະເສື່ອນສູນຢັພຣົກ	ພວກເຕັກ ລື່ມເຢ	
ທາຮກຈະກລັບໄຟລ໌	ພລິກເຫດ້ນອໍາປ່າງຕຽບ	

ราย

๑ ນັດນິ້ງກລັບກລ່າວ	ໂດຍເຮື່ອງຮາວທາຮກ
ມາຍອີກເບື່ອນກລອນ	ອ້າງອມຮຳເຫດູ
ພອສັ້ງເກີດເດາຄວາມ	ແຕ່ງໄປຕາມເຕັກຮົ່ອງ

ในทำนองสมมุติ
รวมกว่าร้อยบทลำ
เด็กจำได้ดังนี้
แต่โบราณบรรม
เป็นแต่ห่วงสับผู้
อ้างยืนนามเทว
แणเมทีเบกไส่น่า
พอประทั้งประทัต
มาประกอบแणกัน
บ่มปดไปงาม
คำเกเรโกไร
ใช่คำพระคัมภีร
ใช่คำจริงควรจด
พอชักโดยงใจเย็น
ข้ามมาทั้งมวล
โดยจะบันบอกจ

๑ สรรพวัจนาหารกา
นามะจิ้งโจ้รำชี

คำกล่อมบุตรทากถ้อย
เวสสุกรรมสั่งไว้
ร้องกันมานาน
มาพะสมตอตั้ง^๔
แต่พ่อรู้ความ
เต็มมุสาเข้าแทรก
ปดอยู่หน้าอยู่หลัง
ตั้งบัญญัติตามขอบ
บั่รุ่งขันทางคด
พังอย่าตามเชือเด้อ^๕
ใช่ชรรโนมชรรณะ
ใช่บาลีบาลิ
ล้วนคำปดแणกง^๖
ขออย่าเป็นไทย^๗
หมดตะบวนเท่าน^๘
จึงโจ้ใจหนนี่ แลนฯ

๑ ประชุมประกอบวatha^๙ เป็นกัดคุณ^{๑๐}
คือฉันทากาพย์กalonปน

๑ โบราณหารกยกชน^{๑๑} กำลังทำวัด^{๑๒}
สันกุนระดมชุมนุม ฯ

๑ ปางอินทรเทพยสถิตย์ ดุสิตมิ่งพimanสวารค์^{๑๓}
เคยาศนทพิยบคัน^{๑๔} กีรษายชุลีเกือง

๑ จึงจักษุส่องอุปติเหตุ^{๑๕} กีประจักษ์ประชาเมือง^{๑๖}
ฝุงชนประกอบพจนเนื่อง^{๑๗} ประหารถือบถูกทาง

๑ เล่นโขนกะโขนประดุจลิง^{๑๘} กีสันกุนไปพลาง^{๑๙}
ร้องคำบ้มเสนาะระคง^{๒๐} คติเพลงบกินกัน

๑ ทารกจะเล่นกีสัปดัน^{๒๑} บมิกจะกล่าวขัน^{๒๒}
คำเล่นบเนนบวรธรรมร์^{๒๓} คำริแล้วกีตรัสหา

๑ สั่งเทวท้าวพิมณุกรรม^{๒๔} ประสีทธิพรประสาทมา^{๒๕}
ท่านจะจรัสนมิติกา^{๒๖} กกคคล้ายชราชน

๑ สงเคราะห์หมุนบุรุษบุรุษโอล^{๒๗} กยเหลาตรุณสกัด^{๒๘}
สอนให้ประดิษฐ์พจนชน.^{๒๙} เสนะชอบประกอบเพลง

- ๑ สั่งเสริจเดี๋ยวพิพิมาน ทวารหับผดមเบลง
กับองค์เมเหลวเพียง ศรีพักตรพึงชุม
- ๑ บัดนั้นพระพิษณุกรรมสดับ กีประนตประ-
นนคม
- สำแดงระเห็ดประดุจลม กีตระบัดไฟทดลอง
- ๑ สู่ร่มพระไทรรุขประเทศ พนแนวนิคมชน
ร่ายเวทประสีทชิรมนต์ นฤมิตสกลชกถาย
- ๑ เป็นคนชาраШรร่าง กรกุมคทาพาຍ
เห็นเดี๋ยงเดิ่งนิกรควาย ประหารเด่นสนุกนิโภน
- ๑ จึงกล่าวภิปรายพจนถาม นินะเจ้าจะออกโขน
ถากอบคนองดุจทะโนน กีจะช่วยประดิษฐ์เพลง
- ๑ มาลุงจะเด่นอุตรร้อง กีสนุกนิครีนเครง
ทำนองเสนาะกือดเวง ผิจจะเห็นจะร้องรำ
- ๑ กฎเคยคณองขณะะตรุณ และประดิษฐ์ประ-
ดับคำ
เพลงไดจะเด่นตะละระบำ กีเสนาะสนุกนิด ๆ
- ๑ บัดนั้นฝูงเด็ก ใหญ่น้อยข้อยเด็ก พงเต่า

พาที่	ต่างวิ่งชิงແຢ່ງ	ແປ່ງຂັນຈຳດີ	ຄຸນ
ตามนี่	ຫ້າເດັ່ນດ້ວຍຄນ		

๑ จะເດັ່ນເບື້ນໄຈນ ຈົ່ງໜ່ວຍສອນໃຫ້ ໜ້າ
ກ່ອນຕາມກດ ຍັດເບື້ຍດເບື້ຍດມາ ລຸງທານູນ
ຊຸລມຸນວຸນວນ ດົ້ມຮອບຂອນໃຈ

๑ ພ້າຍທ່ານຄຽມເຕົ່າ ເຫັນເຕິ່ງກຽກເຮົ້າ ຮາຍ
ເຮົາງເຄີຍໄສວ ເຕັກເອັ້ນຈຳ ດ້ວຍຄຳກູໄປ
ຫລາຍອຍ່າງທາງໄກ ທຳນອງຄລົ້ອງກັນ

๑ ມື້ກັບເຫັນຈຳ ໄດ້ຫາດຳທຳ ຕ່າງຕ່າງທາງໜັນ
ຮ້ອງເຮົ່າກໍລ້ອມ ນັ້ນລ້ອມແຈຈຣ ເພັນຂັບຮັບພັນ
ຫລາຍລຳທຳນອງ

๑ ຄຽມເຕົ່າຈຶ່ງສອນ ເຕັກເລິກສລອນ ເດັ່ນ
ຕາມລຳພອງ ທໍ່ມັນຂອນໂລນ ໂດດີໂພນຕາມຄລອງ
ໜ່ວງໄຊຍໄລ່ຈົ່ອງ ຈັບຄວ້າຫາກັນ

๑ ບ້າງເບ້າແມ່ສີ ເດັ່ນຊຸ່ມນົມຕີ ຈຳຊຳຂັນ
ບ້າງຮ້ອງຈິໂຈ້ ເດັ່ນໄລ້ຫ່າຍພຣຣນ ກລ້ອມ
ຂັບຮັບພັນ ຫລາຍຮອບຂອນທີ່

๑ ต่างทำจำได้ พร้อมพรักรักใคร่ เด่น
สูนูกคลุกคด ท่านครูผู้ใหญ่ บอกเด่าตามมี
จบสันยินดี ตามคำอ่านรินทร์

๑ จึงว่าเด็กเอ่ย เอองอย่าลืมเลย สืบ
ไว้ใจถวิล สอนต่อ กันไป จำใจอาจิน
จำนงงยิน เบี่ยงอย่างทางชน

๑ สำหรับทรง ผู้ใหญ่ไม่ยก ชู
เชิดเกิดผล ใช้เป็นประโยชน์ ใช้ไทยขักปน
เล่นเป็นกังวล แก่ร้าคาญใจ

๑ พระพิมพ์นุกรม สอนเด็กทุกพรรค ทุก
สิ่งคำใจ สืบข้อต่อ กัน ทุกวันนี้ไป ถ้า
ไครสองสัญ ไปตามท่านดู

๑ ท่านสอนเด็กแล้ว บูรยาตรคลาดแคล้ว
เหาไปสิงสู่ พิมานไกรลาส ปราสาทเพ่องฟู
เดิมท่านเป็นครู เท็จจริงชั่งเออย ฯ

๒๔

๑ ยอดบรรพนน้อม ศิรกรานสุเบื้ญชาวงศ์
คุณท้วงทึงโลภymavaang บนศิรกรคือบัวรอง

๑ ข้าขอระเบยบพจน์
โดยเรื่องโนราณตรุณปอง
๑ หวังสืบประยูรบุตร
นานาเรอกนรจั่ง
๑ สำหรับตรุณเยาว์
สนานสูนกนิลเวง
๑ วรรณทราสันคง
เส้นกาพย์นั้นทบรวม
ปฏิบัติจะประสงค์
จำแนกແບะຮະດັບເພລງ
จะประพฤติบຽຮແລງ
ວິເວກສັບດຸນໜີນ ฯ

๓. บทร้องจิงโจ้

๑ จิงโจ้เออย มาโยี้สำเกา หมาໄล່ເຫົາ
ຈິງໂຈົກນໍາ หมາໄລ່ໜ້າ ຈິງໂຈົດໝານ໌ ໄດ້ກລ້ວຍ
ສອງຫວ່າ ທຳຂວັງຈິງໂຈ້ ໂໜ້ວິ້ວ ฯ
ເຮັອງຈິງโจ້

๒๕

๑ สารນໍພພອດວາຍ ບັງຄມຄໍາຂໍຍາຍ ຈິງໂຈ້
ເອົ້ວົກລ ຮູປພຣມຂບ້ານ ຖາວ່າມັນນີ້ນ
ໄນນຈຶ່ງສັບດຸນ ລົງໄປໂຢີສຳເກາ

๑ ສຸນຂັ້ນໍ້ອຍໜ້າ ເຫັນສຳເກາໂຢີໄປ ຕາມ
ໄລ່ຕະໂກນເຫົາ ຈິງໂຈົກຕະລົງ ໂຈນຜົງຕກສຳເກາ
ສຸນໍໄລ່ໜ້າເຈົ້າ ດໍາໝານຮະຮູ່ໄປ

๑ ไนนในชลธ ได้กกลวี่อึกสองหัว น่า
ที่จะส่งสัญ ผู้ใดจะช่วยมัน ทำขวัญเป็นไนน
จิงโจ้ กพูดได้ มันจึงให้ช้า เอย ๆ

๒. บทร้องโภนเพน

๑ โภนเพนเอย กระเดนสายนาค นา
ท่วนฟาก กระจาดออกพริก อีเมร์ริก อี
เมร์ริว ไปตัดตองกล้วຍ มะรองนายศร
รัสม์ตม่องหน้าง อ้ายคงเบาป กระดีชะมด
อ้ายคอดตเน่ง ค้างคาวปากเหว่ย อุ้มลูกมาดู
สะดุดขหมู สะดุดขหมา หกลมปากแตก
สะดุดหัญแพรอก แตกเสบ๊ท่านา พเพรา
นกกระจอก ผักบุ้งหัญออก ทองหลางใบมน
ชนกน้ยามนอย ปิดประตูใส่กลอน นอน
เตี้ยกลางวัน ไก่ขันເือกເือก ๆ

๓. เร่องโภนเพน

๑ กาลนั่นโภนเพน หลักรังโอนเอน กระเด็น
ชลธ ลายตามสายนาค ไม้อยากไขดี ตามบุญ
เวร นาคพาไป

๑ ครรนน้ำท่วนฟาก พริกออกดอกมาก
กระจาดไสว อีเมร์ริก เห็นพริกดีใจ กุ้เกตยง
เสียงใส ร้องเรยกแมร์ริว

๓. เรากักทำขวัญ เจ้าช่วยกัน ไป

ตัดตองกล้วຍ มะรองนายศร รัสม์พุ่งพวย
มะໂຮມดวย ตម่องหน้าง

๑ พินพาทย์วงไหน น้องกลองคือใคร เว็น
ไว้อ้ายคง ไหหมันเบาป พังดีเสียงลด ແບນ
หวานชวนสิ่ง น้ำกระดีจุช

๑ ชะมดกระเจาะ จวงจันทน์เงินเบะ ฤกษ์
ดีก่อนไถง ประโคมพินพาทย์ ยังขาดตัวใคร
อ้ายคอดอยู่ไหน ตีเน่งແเพงดี

๑ ค้างคาวปากเหว่ย อุ้มบุตรร่องแร้ง มา
ดูมะไหร มะราชาชำรุด สะดุดบันป หมู
หมามาช ล้มปากแตกแทน

๑ หนทางสกปรก เดินบุกเข้ารัก ลำบาก
ยกแสน สะดุดหัญแพรอก แตกท่านาแคลน
พมพเพราแหง นกกระจอกออกกอง

๑ ชาญผังทางซอก ผักบุ้งพุงอก ราก
เรียวเที่ยวนั่ง ทองหลางใบมน ชนกน์ยาบก
ยาบมลูร่องอิ่ง ชนกน์กุว่า

๑ แก่นเข้านอน ปีดประตุส์กล่อน นอน
กลางวันหวาน ยามเที่ยงไก่ขัน อัศจรรย์นักหนา
ไก่เจ็บขันข้า เอกอ้อเอ็กເວັກ ເອຍ າ

๓. ບຫວັນຂະໜາດພາກ

ເສື່ອຂໍາມພາກ	ກິນໝາກກິນພຸດු	ເສື່ອ
ບັກກະຕູ	ກິນພຸດුໃນເຫຼືອງ	າ
	ເວັບເວັນຂໍາມພາກ	

๓๕

๑ ครานັນເສື່ອເຜົ່າ ໂດດັ່ງຕາມເຫຼາ ດະລ້າ
ລະລັງລອຍໄປ ວ່າຍນໍ້າຂໍາມພາກ ກີ່ລຸດລົ່ງທັນໄດ
ທິວຫອນບອນໃຈ ຈະຈັບຈຶງໂຈ້ກໍໂຈນຫາຍ

๑ ເທິວເດີນໜ່ອງແຊັ່ງ ທິວຫອນທົ່ວ່ອງແຊັ່ງ ຊຮະ
ທຽດຊະເຫຼາກຍາ ອຳເຫັນຍົວເປີ້ຍົວປາກ ປະດູຈ
ເຈີຍຈາວນຫາຍ ມາກພຸດູເຄີຍວາຍ ຕົງບັກກະຕູ
ກີ່ແລມອງ

๑ ຕັ້ງຕາຫຳເລື່ອງ ພບພຸດູໃນເຫຼືອງ ຈະກະລະ
ຈະກາລາມກິນລອງ ເສື່ອຫົວນັດສ໌ ນົມດິແກ່ກໍາຍລຳພອງ
ພບກັກຍໍພອຄຮອງ ກົດຮາງຮະແຮກກະຮໍ່ມໍຄົມ ເອຍ າ

๔. ບຫວັນຂະໜາດພາກ

๑ ເນື້ອໂນ້ນ ຂະໂມຍເຂົ້າປັ້ນພຣະຖານໍ ສມນັດ
ສົ່ງໄດ້ກີ່ໄມ່ມໍ ນາງໄດ້ຝາລະມົກໍເຫະໄປ າ

ເຮົາງຂະໜາດພາກ

๑ ເນື້ອໂນ້ນຍັງມີຖານໍ ອູ້ຍັງກູ້
ກີ່ເຫັນໃນເໜື່ອມານ

๑ ມັນນັ່ງລຸບຕາເລີ່ມຢູ່ານ ພວກໂຮງໃຈຫາຍ
ກີ່ໄໝເຂົ້າລົ້ມພຣົມກັນ

๑ ມັນຫວັງວ່າດີມີກັນ ຮູ່ເວທເທັນຮົມ
ຄງຮວຍສມນັດເງິນທອງ

๑ ອົງກີ່ເຄີຍເປັ່ນຍົວດ້ວຍປົງ ພວກເຮາທັງພອງ
ເຂົ້າປັ້ນໜ້າວາຈາරຍໍ

๑ ພຣູມໃຈເຂົ້າຕຽງຈົງພດາຍ ຕຽບກັນພື້ນບານ
ປະຕູກີ່ພັດດັ່ງໂຄຣນ

- ๑ บริวารตามใจໄไลโถม
นี่ไทยอะไรไม่มี
๑ พวงโกรร้องว่าอย่าหนี้
ไห้ถึงปราชิกลึก
๑ สักการเข้าห้องต้องสัก
กับลักษณะคุณค่า
๑ เงินทองมีญาดาย
พอถ่ายที่โทยถึงตน
๑ บริวารอกว่ากูจน
ไม่มีสมบัติด้วย
๑ นี่คริโภทน่าว่อง
กีบังไม่เคยเชยหวาน
๑ พวงโกรโกรธนุหนุนหวาน แกอย่าสำนวน
เอ้าไฟเข้าลงกันตาม
๑ ดำเนศโดยดั้นโครมคราม โกรไพร์ใจงาม
กีบลูกเข้าครัวตื้โนบย
๑ นวยไได้ฝาละเม็ดให้วย
กีบเชิดกีบชุด เออย ๆ
- จงพึงที่โภym
ทำผิดกิจช
ใจที่หัวใจดีก
มาให้โดยดี
บำเพ็ญมรรคผล
ปล้ำหาพาห眷
เหาะรื่นหนึ่งโนย

๕. บทร้องฯ กากฯ ฯ กากฯ
๑ จักกากจักกากเจ้า หญูงอกบันเข้า จักกาก
เจ้านไก่ ส่องมือเข้ารด จักกากจัดขึ้นแลด ฯ
๖. ร้องฯ กากฯ ฯ กากฯ
๑ บดดันมุนนารถ ใจจากกุญแจ
เหาะหนึ่งโนยไพร กีดูเขานมวัน
๑ หยุดยอดคริวินทร ที่จะงูนจะเง้อหัน
หินหักกะพักบัน จักกากจกระโจนไป
๑ เห็นหญูชาจะงูเข้า จักกากเจ้าจะขึ้นไก่
ถูกยักดี้ใจ กรกุนตระกองนวย
๑ มุนสันุกนัก บมคิดจะเขินนวย
โดดดุบตะครุบพวย ดูจพานะรินทร์รำ
๑ ส่องกรตระกองรด จักกากจัดกีดกังกรรร
ไข่ไหลกระเด็นคำ ตรະหลบพุงกระจาดเหม็น
๑ ดำเนศกีอาบต ระเห็ดวัดตะวันเย็น
โกรไพร์บได้เห็น กีเจริญสมารีมาน ฯ

๖. บทร้องเจ้ากระเกต

- ๑ เจ้ากระเกตเออย ข์มาเทศว่าจะไปท้ายวัง
ชักกฤษชอกแก่วง ว่าจะแทงฟรั่ง เมี่ยห้ามไม่พง
เจ้ากระเกต เออย ๆ

เร่องเจ้ากระเกต

- ๑ โอระว่าเจ้ากระเกตเออย หวานเมี่ยปีปุชนเชย
ท์ท้ายตลาดหลังวัง

- ๑ ขับขึ้นโน้มยิ่งหวัง พอพนพวกฟรั่ง
ฉูระเซซราชุนเมอาชาน

- ๑ อาจหวานทางม้าด้วยโวหาร ทำที่ขับพาล
วิวาวาทเขากันกิดกวน

- ๑ กระเกตโกรธวุ่นหุนหวน ชักกฤษประชิตชวน
จะแทงฟรั่งรำเพลง

- ๑ เมี่ยวิ่งเข้าชิงกฤษคิดเกรง อีกกะทึกกระดึง
เมี่ยขอสักครั้งพงคำ

- ๑ กระเกตเงอกฤษแทงถล้ำ พลัดตกหลกขณะ
ฟรั่งกีดกันไป

- ๑ ไม่เชื่อเมี่ยห้ามเป็นไนน เเม่อยขัดณัดใจ
ก์พามเมี่ยกลับมา เออย ๆ

๗. บทร้องช้างงัดด

- ๑ ผัดพ่อผัด ช้างงัดด แตงคนไม่เข้า

- ๑ ไล่ให้ทัน ให้มันสองหัว ให้หัวสองคน

- ๑ ผัดเจ้าล้อ เข้าเห็นยิ่งสองห่อ ไม่พอกันกิน

- ๑ ช้างฯ ตัดเต่ารัง ช้างกินใบไฝ วัวกินหญ้า
ม้ากินสลัดได เจ้าสังข์ศิลป์ปูไซ ท่านมันเหลืองอ่อน
บุหร่าบุหรุน นางจันตะละแมะ นางสันหน้าแกะ
ไว้จะจีบไว้กั่ง ๆ

รวม ๔ บท

เร่องช้างงัดด

- ๑ ครานั้นเจ้าพลาย สารซับมันพราย วัง

คิว่างวางแผน
ผู้เด็กเชื้อ ตัวแก่นงาก
ล้อล้อพัลวัน ร้ายกาจเก่งกา

๑ ร้องผัดพ่อผัด พลายเมืองลัดด งุ่มงามกัน
แท่งคนไม่เข้า ไดเราให้ทัน แฉมให้เพ้อกัน
อีกผัวสองคน

๑ ข้าพัดเข้าล้อ เข้าเหนี่ยวสองห่อ มันไม่
เป็นผล ไม่พอกันกิน มากมายหาลายตน เด่น
สนุกนิชุกชน พ่อพลายได้แทง

๑ เลี้ยงไถ่ไปมา ท้องแห้งหิวหนู เข้าดง
แอบแฝง คนตัดเต่าร้าง แบกมาเต็มแรง พบ
พลายยืนแข็ง เคียวใบไฟกิน

๑ เหลี่ยงดูข้างขวา เห็นวักกินหนู ทำที่
พันผัน กลับหลังมาเด่า พบม้าใจหมีพ เห็น
มันเคี้ยว กิน สลัดได้ในดง

๑ เข้าสังข์คลีปปุชชย รูปโฉมประทีพ ผัวเนื้อ
นวลหงส์ ทاخมันเหลืองอ่อน ตกแต่งเปล่งองค์
เดินตัดลัดพง หนพลายกรายมา

๑ เห็นห้างวงพรรณ บุหรប้าหรั่น สิงของ
นานา สาวน้อยนั่งขาย ชาญเนตรส่องหา นาง
หนึ่งโสภा นั่งเรียงเคียงกัน

๑ นางจันทะละแมะ นางสันหน้าแกะ รูปงาม
นามขัน เจ้าสังข์ขอบใจ รักใครร่ผูกพัน จึง
ร้องเพลงพลัน ถึงโจ่งจีะเออย ๆ

๔. บทร้องไครกดกันเน่ากันหนอน

๑ ไครกด กันเน่ากันหนอน พระอันทร์ถือศร
ขี่ม้าได้พน ดวงจันทร์ถือ ยอเบี่ยงเลียว
บงยงบูด ๆ

๒ ๑ มดตะนอย ต้อยใบพุด ถ้ำไครแลด
คนนนขตด ๆ

๓ ๑ มดตะนอย ต้อยกันขัน ถ้ำไครยิงพัน
คนนนขตด ๆ

ເວົ້າງໃກຣທຖກນໍາເກັນຫອນ

๑๙

- ພຣະພາຍຊາຍນິກລື່ມົງ
ຖາໂຄຮຍາຍວາໄໂຍ
① ເຮັດຂັບຍາມມະໂຄ^ຮ
ຕໍ່ວຍໂຣຄອຸນຕະບັຍດເບີນ
② ເຕັກນິ້ສີນວັງກອງເກວຍນ
ເພື່ອຕົກທີ່ສະຫຼຸງ
③ ໄກຮຍາຍກົນເນຳກົນຫອນ
ໜຳໄລເພື່ນດວງເຕືອນ
④ ດັ່ນຂອບອໍເປົຍວເລີວເຂົອນ
ກົປົດລົງທນຕໍວເວັງ
⑤ ບັ້ນຈຸດອົກຫຼວງໂດນເພັງ
ຈະບອັນຜະເຕີຍງເສຍງດູ
⑥ ວຳມັດຕະນອຍຕໍ່ອຍໃນພຸດ
ຝູນນອຍໍາເຕີຍທີ່ຍົງຮຽມ
⑦ ກັບນັດຕະນອຍຕໍ່ອຍກົນຫັນ
ຄົນນັກແທ້ແນ່ ເອຍ ၏
- ສະນາສຶກປລົງ
- ຫາຕຽ້າຍພຸງໂຮ
ນັ້ນນັວງເວີນ
- ພຣະອິນທຣ໌ຄູ່ອສ
- ຕ່ອນຍິ່ງເບັນ
- ນັບຍາມຝົດເພລົງ
- ດ້າໂຄຮເລດູ
- ແມ່ໄຄຮົງພັນ

ລ. ບຫວັນນາງແມວຂອຳຟັນ

- ນາງແມວເອຍ ທ່ານໃຫ້ຂອຳຟັນ ຂອນ້າມນີ້
ຮດໜ້ວນນາງແມວນັ້ງ ຂອບເບີຍຄໍາຈັງ ມາມນາງແມວມາ
ໃຫ້ຄູກທີ່ຂ້າວ ອົ່າໃຫ້ຂ້າວຕາຍຝ່ອຍ ຂ້າວເກວຍນ
ລະສອງຮ້ອຍ ອ້ອຍລໍາລະຢ່ສົນ ໄປ້ອມາກດິນ
ດິນເມື່ອງໄຊໂຍ ລູກສາວໂຕ၏ ເຮັງໄໝ໌ລູກ ຂ້າວ
ກີໃຫ້ຄູກ ລູກໄມ້ອົ່າໃຫ້ເພັງ ທຳຕາແດງ၏ ວ່ອນ
ຮັນຮ່ອນເຮົ່າ ຝົນກີເທລັນມາ၏ ၏

၃

- ເທວະດາວລາກ ຝົນພ້າໄມ່ຕກ ອກລູກ
ຈະແຕກຄරາກ ພລກຮຽມລໍານາກ ລູກນິ້ມີວ່າ
ຂນ້າວໃນນາ ພນປລາໃນນໍ້າ ຂ້າວໂກຂນ້າວົ່າງ
ພລໄມ້ນານາ ຂອເຫື່ອມແມວມາ ວ່າຈະໃຫ້ຂອຳຟັນ
ຂອນ້າມນີ້ ຮດໜ້ວນນາງ ຂອບເບີຍຄໍາຈັງ ມາມ
ນາງແມວມາ ໃຫ້ຄູກທີ່ຂ້າວ ອົ່າໃຫ້ຂ້າວຕາຍຝ່ອຍ
ຂ້າວເກວຍນລະສອງຮ້ອຍ ອ້ອຍລໍາລະຢ່ສົນ ໄປ້ອມ
ມາກດິນ ດິນເມື່ອງໄຊໂຍ ລູກສາວໂຕ၏ ເຮັງ

ใหม่ลูก ข้าวก็ให้ถูก ลูกไม้อย่าให้แพง ทำ
ตาแดงๆ ร่อนรับร่อนเร' ฝนก็เทลงมา ฯ

๓ บันเมฆเสี้ยก่อน มีเดือนสามวัน หัวดัน
ชนกัน ฝนก็ล่นลงมาฯ แมวทางขอด ตลอด
ทางยาว สี่เท้าคำแดง แมวกินปลาป่ายัง แมว
กินปลาแห้ง ฝนตกหน้าแล้ง อุยที่ต้นสะเดา
เย็นทั้งรากข้าว ปลาหลดปลาไหล ปลากระทิ่งໄล
อยู่ที่ในห้องนา นางเมฆลาเอื้ย มาจากเมืองบน
ท่านให้ขอน ฝนก็เทลงมาฯ ฯ

๔ ฝนตกเดดออก นกกระจากเข้ารัง แม'
หม้ายใส่เสื้อ ถือเรือไปดูหนัง ฯ

รวม ๔ บท

๔
เร่องนางแมวขอฝน

๕
๑ ฝนพำเข้าข้าเอย ก่อนไวนบเคย มาเด็ก

ແລ້ວເດຍຫາຍ ເຊື່ອນແປດເບີນວສັນຕິ ເກຍພູດ
ໂປຣປະຍ ເມນົງກລັບກະຈາຍ ຈຶ່ງຈະຂອນາງແນວ

๑ ຈັບເຈົ້າໃສ່ກຽງການ ຂະບວນແຫ່ແລ່ດາມ
ນາງວິພາຮ່ວ່າແປວ ດຸຈຽງກາຍາ ທຳແຕ່ຕາແນ້ງແນວ
ໄມ້ດິນກະໂດດແຫຍວ ເຕັກກີ່ອ່ອງຂອພຣ

๑ ຂ່າຈະຂອພາຟັນ ອົກຂະຂອນານັດ ຮົດສົຣະ
ເປົຍກປອນ ປັນຂ້າຈະຄຸກ ພລໄມ້ກົດາວົງ ວິພາຮ່
ເອຍຂອພຣ ຈົງສຸມຜົດສົມບູຮຸດ

๑ ບັນດາລຄມຕລບເມນ ມາກພຍັນອີເຣກ ກີ່
ບດບັງແສງສຽງ ນາງວິພາຮ່ຕາແດງ ພຣະພູດເພີ່ມພຸດ
ວາຍຸພັດມານຸລ ຝົນກີ່ເກົ່າມາ

๑ ເຫວດາລາກ ຝົນພັກົນຕກ ອກຄຸກຂະ
ແຕກຫວາ ພລກຮົມລໍານາກ ບຸຕຽກົນນິນທາ ຂນ
ຂ້າວທີ່ໃນนา ຂົນປາຫຼືໃນຊລ

๑ ຂ້າວໂກຈົນແລ້ຂ້າພໍາງ ພລໄມ້ຕຳງໆ ຂອເຂົ້າ
ວິພາຮ່ດລ ບັນດາລພຣະພູດ ວ່າຈະໃຫ້ຂອັນ ອົກ
ຈະຂອນານັດ ຮົດສົຣະນາງວິພາຮ່

๑ ຈະຂອອົງຄໍາຈຳງາງ ມານນາງວິພາຮ່ພລາງ ໄຫ້ຖຸກ

ทั้งข้าวปลา อาย่าให้ข้าวตามฝอย เกวียนละไพ
ราคานา อ้อยอักลามนี่หนา ส่องเก็กพอกิน

๑ ขอมา กดิบไชโย ลูกสาวไครโตร ใจตั้ต
คิดถวิต เร่งไห้มีบุตรเสีย ข้าวให้ถูกอาจิน
ผลไม้มือย่าสัน บมิเพงทุกพรรณ

ผ้าย่าว่านางวิพาร์ เจ้าก็นั่งกลอกตา แดงๆ
แสงนัน ทำร่อันรับร่อนเร' ฝนกีเทลงพลัน
น้ำกีท่วนไหลหลัน ลบตลั่งน่าคำ ๆ

๓๓

๑ บทหนึ่ง ก็ร้องต่อ
ชนเนเมเสียก่อนทำ	ที่จะขอพรุณพรำ
มีตะคร้อกสามวัน
๑ นางรับขยันท่า
พาร้องคะนองลั่น	ว่าหัวลั่นจะชนกัน
ฝนกีเทลงมาพรู
๑ วิพาร์น้ำ ขอด
ทางบานนำเอ็นดู	บัดตลอดจะชนหนู
ทั้งสเทา กีด้ำแดง
๑ นางแมว กินปลาย่าง
ฝนตกกระดูแล้ง	วิพาร์รังเข้าป่าแห้ง
อยู่ที่ตนสะเดาด'

๑ จงเย็นทั้งรากข้าว
ทั้งปลา กะทิมี่

๑ นางเมฆลาเอ่ย
ท่านขอพิรุณนา

๑ เดชะกุศล
ร้องงานเป็นกันหอย.

๑ น้ำท่วมทุกนาทุ่ง
ข้าวปลา กีดูกยิ่ง

๑ ทั้งผลไม้ส่วน
ฝูงชน กีสนา

๑ ได้พึงพระบารเมศ เพราพระเดชพระคุณครอง
การรุณให้แห่ร้อง
วิพาร์รับทิบราณ เออย ๆ

๓๔

๑ วาระนั่นจะก้าว
ผัวมะร้างหลาบยืน
สับดันนารี
สรรเสริญนางวิพาร์

๑ ครั้นกระจั่งหายหมอก ฝนกีตอกแಡดอ ก
นกกระจากบินถล่า
กลับสติตย์รวงรัง

ปลาหลดไหลกระเจิงหนี่
กีวิ่งไล่อบูในนา

แม่ม่าจากสวนร่มหัว
ฝนกีเทลงมาปรออย

โดยวิชื้โนราณถ้อย
ฝนกีเทลงมาจาริง

ทั้งผักบุ้งกีจงพรั่ง
กว่าเก่าก่อนที่เคยขาย

กีดุดกอุดมหลาย
เบ็นสุขสั้นระคายหมอง

สุขเกณมปรีดา
กีสีเสือกันหนา

๑ ยังคิดความสนุก
ยังจะอยากเป็นสาว
นี่จะถ้าเรื่อยๆ
ถือไปดูหนังตะลุง ฯ

๑๐. บทร้องทรงเขียน

๑ ตั้งไข่ล้ม ต้มไข่กิน ไข่ตักดิน ไคร
อย่างกินไข่น้อ

๒ ไกวแขนเสี้ย จะด่วนไปไร่ ลูกร้องไห
ด่วนไปด่วนมา

๓ แม่คราม น้ำตาไคร้ให้ ได้เบยสองไฟ
ติดกันแม่มา

๔ ไครอื้มก่อน ไปดูโขนดูหนัง ไครอื้ม
ที่หลัง ล้างถวยล้างชาม

หญิงเป็นหม้ายผัวอย่า

เจ้ากีห่ายคลายทุกข์
ใจลงท่า
น้ำแห้งคล่องหวา

๓ เนินฯ กินข้าวไม่เป็น กินแต่ปลาเปล่าฯ

๔ โถงเตงโถงเว้า กินแต่ของเข้า ของตัวเก็บไว้
รวม ๖ บท

๔. เร่องทรงเขียน

- ๑ นางแม่ลูกอ่อนเอี้ย จารเดยกระเงิงเดี่ย
ดูหนังตะลุงเพลิน สละบุตรบนนำพา
๒ ทรงกระหอบห้อยโภย กีกระหายตะโภนหา
พี่ปลอบประโลมพา กันธิ้นออยพอกคลายใจ
๓ แต่แต่อุเม่นา อรโอบตระกองไสย
ลงเปลก์เห่ไก บสังบตตะบึงแจ
๔ นาพจานบดอน กระยาเปยกอร์อยแหลด
ชันสอนกระอ้อเอ igrkvkradeewdu
๕ เออเจ้าจะตั้งใจ พึ่กปลอบประโลมหนู
โอบอุ้มตระกองซู ว่าไข่ล้มจะทึมกิน
๖ พช่างระเบยบพจน์ ดุจฉันทวิเชียรอนทร
ฟองใจนະตกดิน ไครจะกินไข่น้อ เอย ฯ

﴿ เร่อง ๗ กิจกรรมเตะ

๙๙

๑) เม้ม้ายดูหนัง

เสียงบุตรaway เวบ

รับด้วนจรเดย

รำไทหอยหา

๒) เจ้าบลดาศ

ด้วนไปด้วนมา

เข้าให้หุยยา

ขวยเขินเคืองใจคร

๓) เพาะพ้ออ้ายหนู

บ่มปราวีสัย

เบี้ยเบาที่ยวไฟ

วึงเหยาะเหย่ามา

๑๐

๑) อรเรงจรอคลา

วัจั่นกนนั่นก์ใจ

กลับมาเชซัง

เข้าไก่'แข่นเดิน

ไอ้นุตรกเยี้ย

ขะวะขาวด

โถงเตงพ็อกอก

เจ็บใจอาทมา

แกลงช์ยำทำกู

ชาຍเห็นชาຍเคະ

เจ้าบลครุ่ยก

มรคາทุรีกต

บริภายนวิกต

๑) สุดจะอ้ายอัปประหยด
อรรับจรอคล

กิติพจน์นรชน
กีลุคฤหสถาน

﴿ เร่องแม่'ใจรมາ

๑๑

๑) พ่ออหนุน้อบyleลmar-
กรองด้วยคำคำคือ

๒) เอօแม่'ใจรมานิ่นหนอ
นั่นเดิดนนะน้องกินนม

๓) อึกทึ้งจะไดกินนม
ไดเบียส่องไฟติดมา

๔) นเมื่อยังบเดียงสา
กันอนก์เป็นอาหาร

๕) ทางกตาลจะโนยมาพาณ
กีเดือกกีเด้มกินปลา

๖) พ่าวรำพ่อไปมา
ทางกคนองก์เริบ

๗) เต้นรำทำร้องเนินๆ
กินปลาเปล่าๆ หมดกัน

๒๘

๑ มันช่างกินช้านานครั้น ไบไหనไม่ทัน
มันหลอนว่าเสียงกลองดัง ๆ

เรื่อง ไครอ้มก่อนดู โขนดูหนัง

- ๑ ไครอ้มก่อนดู โขนดูหนัง ไครอ้มที่หลัง
ล้างถ่ายล้างชามคนเดียว
- ๑ น้องมันดาดเฉลียว ส่วนของมันเห็นยิ่ง^ๆ
กินของของพหุชนชาติ
- ๑ นางพ่องแสร้งทำถาม ของกูทะกาม
ของเงอยอยู่ไหนไม่เอา
- ๑ คือว่าโคงเตงโคงเว้า กินแต่ของเขา
ของตัวเก็บไว้ไม่กิน ๆ

๑๑. บทร้อง ๓ บท

- ๑ หมูบหมีบคบชน มนไห่มไหห้า
เดษาหัวแดง กินแต่งโนดับ
- ๑ ขึ้นกุลางนา ขึ้นตาคูกแก ขึ้นกุกคนแก'
อุดแอ้อุดแอ อรเนื้อรชร

รวม ๓ บท

- ๑ เขย่งเงกอย เห็นงักกินอ้อย ที่ไหนบังเนื้อ
- ๑ รรขาวสาร สองทะนานข่าวเปลือก เลือก
ท้องใบลาน พานເเอกสารข้างหลังไว้

๑ กาก	ไคลูกมึงมา	นายดิส์พก
กูได้ลูกนก	มาโยนเล่น	พ่อเมืองเต้น
แม่มึงรำ	อ้ายลูกก้าคำ	ร้องกาก

- ๑ เจ้านกสีชุมกูเยย ขับอยู่ที่ไม่เรีย ร้อง
ต้อยตริดติดเตี้ยว อ้ายบัดดี้เตี้ยว ๆ เอย

๑ นกเอียงเอย	มาเดียงควายเต่า	ควายกินข้าว
๑ นกเอียงหัวโต	จับตันโพธิ	ร้องไห้หงิงๆ
๑ เขาก็ด่าเจ้าให้	เขาก็ปิงลงมา	จับตันป่า
๑ ขับตันหมาก	จับตันไทร	ไก่คลาก
๑ นกเอียงหัวโต ๆ	เขาก็ลากลงมา	จับตันจำปา

- ๒๙
 ๑ เด็กเยยเยยเด่น
 ชวนกันหารยา
 ค้อยหัดเรจา
 ข้าเด่นตัวยกน
 ๑ เล่นทายไม่ถูก
 หมุนหมุนคุณชน
 เลยวัวเวียนวน
 กินแตงโมดับ
 ๑ เท่านวนเวียน
 หยอกเย้ายุบยิบ
 ร้องเล่นซุบซิบ
 ไม่ศัพท์สั่งได
 ๑ เจ้าก้มหัวลง
 ทุบหัวลงไป
 ไม่รู้สังสัย
 ขตุกถางนา
 ๑ ขตามๆแก
 อรเนื้อรตา

เมื่อเด็กเราเบ็น
 ขี้เหยียกหนูหนูอย
 นานี่เต็ดหนา
 มือหยินจมูก
 มนไห่มีให้หา
 ศรษะแดงมน
 ชอบใจໄล่เปลี่ยน
 ตความไม่เห็น
 พงไม่ได้สิบ
 ชักผ้าคลุมปง
 ทายว่าใครโขก
 หมอบนมร้องไห
 ข้มูกคนแก่
 มันร้องเช่นนั้น

- ตามมีต้อมา
 อูดแอ้อูดแอ
 ๑ ทายถูกคนไหน
 คอยทุบตอเยี่ย
 พิกลเกินแปด
 อป่างนมมา
 ๑ ทมันเต็นໂດด
 เขย়งໄປหา
 กล่าวตามคำรา
 ปากร้องละเมอ
 ๑ เขย়งເກງໂຍ
 ທີ່ໃຫນນັ້ງເນື້ອ
 ນອກໄປເຕີເກລອ
 ແກລັ້ງກລ່າວເບັນກລ
 ๑ ແມ້ວ້າວັດໍາ
 ນຮຣລັບວາຍໜັນນີ້
 ກໍທາຍສັປຸດນ
 ຕກນໍາແກງທາຍ

ปลายสั่งลงว่า
 กົມຫັວລັງໄປ
 ມັນເລັ່ນພຶກ
 ດີ້ຍຄຳຈຳແນ່
 ພລັນຂະກະໂດດ
 ຂ້າງໜ່າງຄອຍຄາມ
 ເຂຍ່ໄປຫາ
 ເຫັນວັກນີ້ອໍຍ
 ດາມວ່າວັວໄຫນ
 ແດງດຳຮໍ່ເພື່ອ
 ນອກຕກນໍາຄົ່ງ
 ວັວແດງເລ້າໄຊຮໍ່
 ພົງໄມ່ເບັນຜົດ

- ๑ มาน់តិចខ្សោ
ព័ត៌មានបគ្គលាយ
មុដូរីព័ត៌មាយ
ព័ត៌មានគួយរាយ
- ๒ ផ្លូវការនៅបាន
រាជ្យទាហេសារ
តើកអីនៅបាន
រាយការណ៍នៃវិវាទ
- ๓ ការងារនៃការការ
ការងារការងារ
ការងារការងារ
ការងារការងារ
- ๔ ទំនាក់ទំនង
ទំនាក់ទំនង
ទំនាក់ទំនង
ទំនាក់ទំនង
- ๕ ទំនាក់ទំនង
ទំនាក់ទំនង
ទំនាក់ទំនង
ទំនាក់ទំនង

- ជាមួយការងារ
ធានាត្រឹមខ្សោតិច
រំលែកតាមសាយ
- ការងារការងារ
ការងារការងារ
ការងារការងារ
ការងារការងារ

- ធម្មូនីនៃខ្សោ
សៀមឱងឱងឱង

រំលែកតិចខ្សោ

តើកតិចតិច
ហិរញ្ញវត្ថុ

ហិរញ្ញវត្ថុ
សៀមឱងឱងឱង
ធម្មូនីនៃខ្សោ

ហិរញ្ញវត្ថុ
សៀមឱងឱងឱង
ធម្មូនីនៃខ្សោ

នាក់ការងារ
ការងារការងារ
ការងារការងារ

๑ ร้องพ่อากฯ

กูช่อนใส่พอก

กีดลูกนก

โภนเด่นเบี้ยหัน

ไก่ลูกมีงา

อีกตัวหนึ่งไชร'

จะเกลังฉกอก

๑ กล่าวโดยเต็กร้อง

สัมผัสพัดกัน

ตามชนคำขัน

รวมรวมขยายโดย ๓

เป็นลำทำนำ

คุไม่เป็นผล

มากหมายหลายพรรณ